

ZERO WASTE

LETNO POROČILO

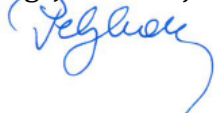
2024

POROČILO ZA LETO 2024 IN PLAN AKTIVNOSTI NA PODROČJU RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINAH GORJE IN BLED V OKVIRU PROJEKTA ZERO WASTE, NA POTI DO DRUŽBE BREZ ODPADKOV

Pripravila:

Strokovno-tehnična sodelavka:

mag. Jožica Peljhan, univ. dipl. inž. geod.

INFRASTRUKTURA
BLED d.o.o.

Vodja programa:

Štefan Korošec, univ. dipl. org.

Direktor:

mag. Janez Resman

ZERO WASTE – BREZ ODPADKOV

Brez odpadkov. Je to utopija, sanjaški cilj ali realnost?

Pri gibanju zero waste ne gre toliko za cilj kot za pot, ki jo prehodimo do tega cilja. Mnogi si zmotno razlagajo, da zero waste pomeni nič ustvarjenih odpadkov, v resnici gre pa za idejo, da na odlagališča ne bi odložili nič odpadkov.

Zero waste niso »samo« odpadki, gre za celotno delovanje človeka na okolje: gre za varstvo zraka, tal in voda, gre za varstvo celotnega življenjskega prostora na tem planetu. Zero waste lahko uporabimo vedno in povsod, na vsakem koraku, pri vsaki proizvodnji in postopku. Temelj je, da se uporablja le še materiale in izdelke, ki se jih potrebuje, procesi, s katerimi so izdelki narejeni, pa potekajo na način, da odpadka (skoraj) ni, izdelki pa so popolnoma reciklabilni oz. izdelani tako, da se jih lahko popravi, prenove, obnovi in ponovno uporabi. V primerjavi z recikliranjem je to nadgradnja, korak naprej. Recikliranje se ukvarja le z enim segmentom, kako nastale odpadke predelati in uporabiti še enkrat, kako odpadke v čim večji meri ločiti. Pri zero waste pa gre težnja dlje, v osveščanje pomembnosti ohranjanja naravnih virov, preprečevanje nastajanja odpadkov, zmanjšanje količine nastalih odpadkov, zmanjšanje količine odpadkov, odloženih na odlagališča, ter spodbujanje ponovne uporabe. Bistvo torej ni v tem, kam z odpadki, ampak kako preprečiti njihovo nastajanje.

AKTIVNOSTI

**AKTIVNOSTI NA PODROČJU RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINAH
NA POTI K DRUŽBI BREZ ODPADKOV**

Zabojniki za mešano embalažo (plastično in kovinsko)

Skladno s Tehničnim pravilnikom o ravnanju s komunalnimi odpadki (Gorje: Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/2014, Bled: Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/2014) je obvezno zbiranje mešane embalaže za vsa gospodinjstva in druge uporabnike. Zato so vsi uporabniki (razen nekaj izjem, ki je pritožujejo) v obeh občinah že prejeli zabojnike za mešano embalažo (nakup ali najem).

Zabojniki za biorazgradljive kuhinjske odpadke

Skladno s Tehničnim pravilnikom o ravnanju s komunalnimi odpadki (Gorje: Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/2014, Bled: Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/2014) je obvezno zbiranje biorazgradljivih kuhinjskih (v nadaljevanju BIO) odpadkov za uporabnike, ki niso gospodinjstva, zato se je v odvoz BIO odpadkov začelo vključevati uporabnike, ki opravljajo gostinsko dejavnost in niso zavezani oddaji BIO odpadkov direktno zbiralcem skladno z Uredbo (bar, bife, kavarna ipd.). Trenutno je v sistem vključenih 59% takih uporabnikov. 49 uporabnikov, število vseh ki morajo imeti: 82.

Izobraževanje

Tekom celotnega leta se izvajajo izobraževanja otrok iz vrtcev in osnovnih šol v obeh občinah. Nekatera izobraževanja potekajo v izobraževalnih ustanovah, večina pa na sedežu podjetja. Povabijo nas, da izvedemo predavanje v okviru 2 šolskih ur, med poukom. Izvedla se je tudi predstavitev poklicev, ki jih zaposluje naše podjetje.

Kompostiranje

Z namenom promocije kompostiranja na domačem vrtu smo izdelali maskoto 'Vrtnar Črvek' in izdali zloženko z osnovnimi napotki o kompostiranju. Pred upravno stavbo podjetja je postavljen didaktični kompostnik iz reciklirane plastike in pred njim gredica s zemljo iz kompostnika, v kateri gojimo solato, paradižnik, buče in zelišča (ognjič, kamilica, meta, melisa). Vsako leto je zasaditev rastlin drugačna.

Osveščanje in obveščanje

Uporabnike osveščamo in obveščamo preko:

- spletne strani
- občinskih glasil Blejske novice in Gorjanc
- dodatnih listov pri položnici
- mailee sistema, če so uporabniki naročeni na dobivanje e-pošte
- socialnega omrežja facebook
- organizacij dogodkov

Pralne plenice

Na spletni strani je objavljeno gradivo za spodbujanje uporabe pralnih plenic.

Plenice predstavljajo pomemben delež odpadkov, zato spodbujamo uporabo pralnih plenic. Zanimiv podatek je, da od začetka uporabe plenice za enkratno uporabo pa do danes še ni razpadla niti ena plenica. Glede na to dejstvo in usmerjenost k čim večjemu ločevanju odpadkov in njihovi neproizvodnji so pralne plenice prava odločitev, saj so izdelane iz kakovostnih materialov in namenjene večkratni uporabi, saj v svojem času uporabe prestanejo nešteto pranj in sušenj.

Darila zero waste

V decembru smo gospodinjstva obveščali o možnih načinih ponovne uporabe in izdelave daril v duhu ZERO WASTE:

- ✓ Namesto klasičnih daril lahko kupite vstopnice za kino, gledališče, opero, balet, koncert, galerijo, muzej, športne prireditve ali sobe pobega.
- ✓ Prav tako lahko poklonite naročnino na ponudnike pretočne glasbe ali videa na zahtevo, kot so Netflix, HBO, Amazon, Deezer ali Apple Music in omogočite prijateljem veliko zabave kar pri njih doma.
- ✓ Poklonimo lahko tečaj tujega jezika, računalništva, tipkanja, kuhanja in različnih ročnih spretnosti. Tako bomo spremenili naše navade v prihodnosti.
- ✓ Vedno so lepa darila tudi sobne rastline, v kolikor ste pripravljeni, lahko posvojite tudi žival iz zavetišča.
- ✓ Božična darila predstavljajo doma spečeni piškoti, pecivo ali druga živila, ki jih pripravljate sami.
- ✓ Prav vsak izmed nas pa ima kako opravilo, ki ga ne zmore sam, naj bo povezano s čiščenjem, moderno tehnologijo, prenašanjem težkih predmetov ali kaj povsem drugega. Zato namesto materialnih daril raje ponudimo svojo pomoč in nekomu olajšajmo delo.
- ✓ Darila zavijte v darilni papir, ki je bil že uporabljen. Lahko pa izdelate darilni papir tudi sami, z lastnim potiskom, ali pa okrasite časopisni papir.

Vsakoletna akcija zbiranja nevarnih odpadkov

Je potekala v aprilu 2024. V obeh občinah se je v celem letu zbralo skupaj 16.461 kg nevarnih odpadkov.

2.637 sveč manj.....

V tednu pred 1. novembrom smo občane obveščali o možnostih spomina na pokojne. V duhu vodila »Najboljši odpadke je tisti, ki sploh ne nastane«, smo jih povabili, da za okrasitev grobov izberejo le naravne materiale, kot so cvetje, les in kamen ali ponovno uporabite steklo in gozdne materiale.

Nekaj možnih načinov spomina na mrtve.

Cvetje

Na grob lahko prinesemo cvetje (rezano cvetje iz domačega vrta ali cvetličarne, v lončku in ikebane), saj je to bolj ekološka izbira kot prižiganje sveč. Po uporabi cvetje kompostiramo in spremenimo nazaj v prst ter se tako izognemo vsakemu odpadku, ki bi grenil življenje prihodnjim generacijam.

Virtualna sveča

Obiščete spletno stran Ministrstva za okolje in prostor RS – www.svecamanj.si, na kateri lahko prižgete virtualno svečo, napišete posvetilo ter tako počastite spomin na preminule osebe. Naj vas spremlja geslo »Predniki vam ne bodo zamerili, če boste prižgali svečo manj, potomci vam bodo za to hvaležni«.

Lesena sveča

Lesena sveča je popolnoma ekološka in razgradljiva. Je zelo obstojna. So različnih oblik in velikosti, nanjo se lahko vgravira lepe misli po želji.

Sveča, narisana na kamnu

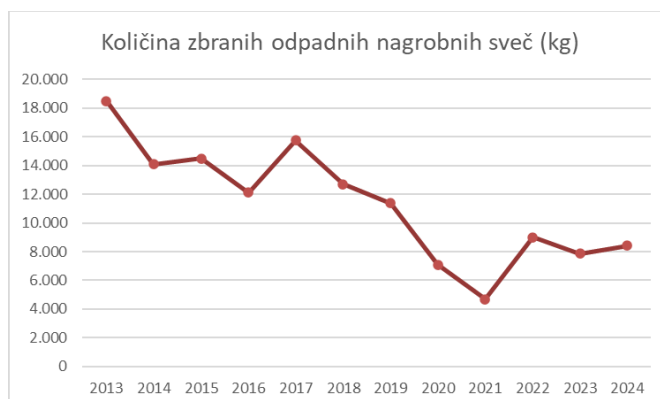
Lep kamen iz narave, akrilne barve, čopič in lak so pripomočki, ki jih potrebujete, da ustvarite osebno sporočilo za tiste, od katerih ste se že poslovili. Ker risbo polakirate, je odporna na vremenske razmere.

Pobarvani stekleni kozarci napolnjeni z lepimi mislimi

Ponovno lahko uporabimo steklene kozarce za vlaganje in jih poslikamo. Vanje lahko položimo predmete, ki nas spominjajo na preminulo osebo, napišemo ji lahko sporočilo ali jih po želji napolnimo s tem, kar je imel pokojnik rad.

V 11 letih uspeli zmanjšati količino zbranih odpadnih nagrobnih sveč za kar 54 %.

ŠKART

CENTER PONOVSNE UPORABE škART
»iz škarta ustvarjamo art«

Center ponovne uporabe škART

Od 6. decembra 2018 je odprt center ponovne uporabe škART.

V hierarhiji ravnanja z odpadki je najpomembnejša stopnja preprečevanje njihovega nastajanja. Ponovna uporaba je skladno z Direktivo o ravnanju z odpadki (2008/98/EC) na 2. mestu, skladno s hierarhijo zero waste pa na 4. mestu.

Izdelkom podarjamo drugo življenje in pri tem uporabimo vso domišljijo in kreativnost, ki jo imamo. Ponovna uporaba je boljša kot recikliranje, zato raje podarimo, prodajmo, predelajmo, odnesimo v komisijsko trgovino ali uporabimo še katero drugo možnost, preden posamezen izdelek odvržemo v zabojnik za mešane komunalne odpadke.

Preden nek izdelek namenimo za recikliranje, se vselej vprašajmo: Ali lahko stvar ponovno uporabim? Ali jo lahko uporabim za kaj drugega? Ali jo lahko uporabi nekdo drug?

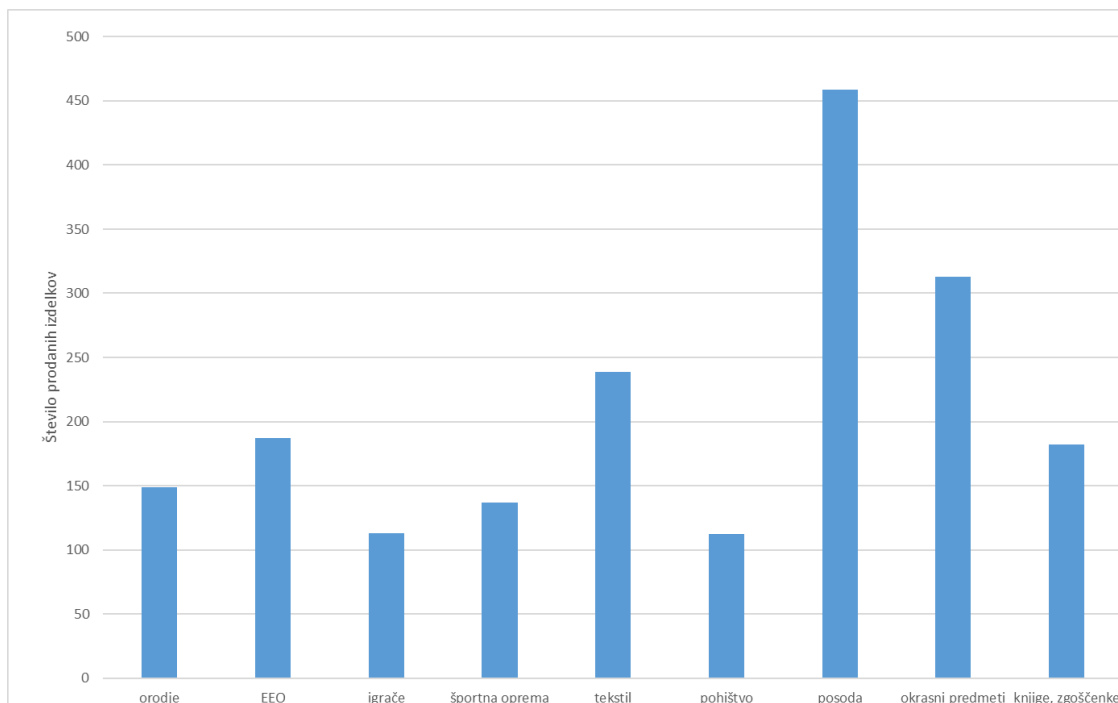
Vsak posameznik naj bi razpolagal z vsaj 5 kg še uporabnih izdelkov na leto, ki so doslej končali med odvrženimi odpadki na prepolnih odlagališčih. V realizaciji inovativne poslovne ideje zmanjševanja količin odloženih odpadkov je Center ponovne uporabe namenjen prenovi, obnovi, demontaži in pripravi še uporabnih izdelkov za vnovično uporabo.

Kadar govorimo o predmetih za ponovno uporabo, najprej pomislimo na stara, a še uporabna oblačila. A v centru ponovne uporabe boste našli različne predmete: igrače, knjige, kuhinjsko posodo, radie, televizije in drugo električno ter elektronsko opremo (EEO), vaze, skodelice, stole, oblačila, mize, obutev, omare, torbice, slike, pokrivala, svetila, kozarce, nakit, skodelice, vinilne plošče, zaboje in okrasne predmete. Vse omenjene predmete zbiramo in prodajamo tudi v našem zbirnem centru.

Trgovina škART je odprta med delovnimi dnevi med 8.00 in 12.00 uro, razen v sredo, ko je odprta med 13.00 in 17.00 uro.

V letu 2024 je nov dom našlo 1.891 izdelkov, največ zanimanja je bilo za posodo, sledijo okrasni predmeti in tekstil.

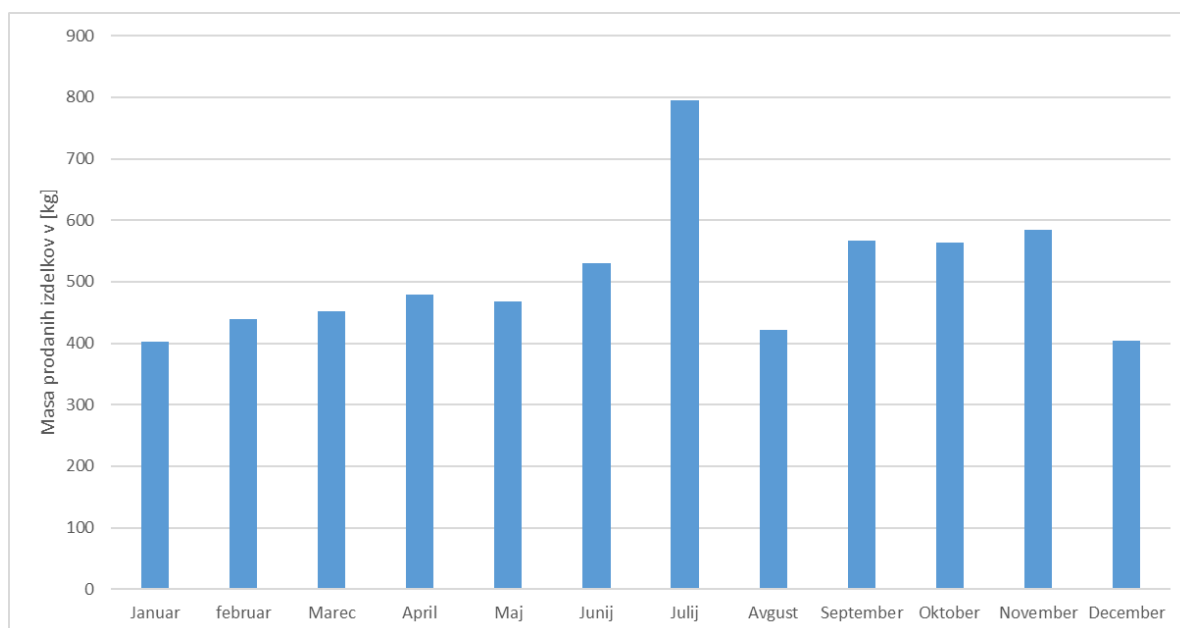

V lanskem letu je bilo prodano 6.106 kg izdelkov, kar pomeni, da se je zaradi obratovanja centra ponovne uporabe zmanjšala količina odpadkov.

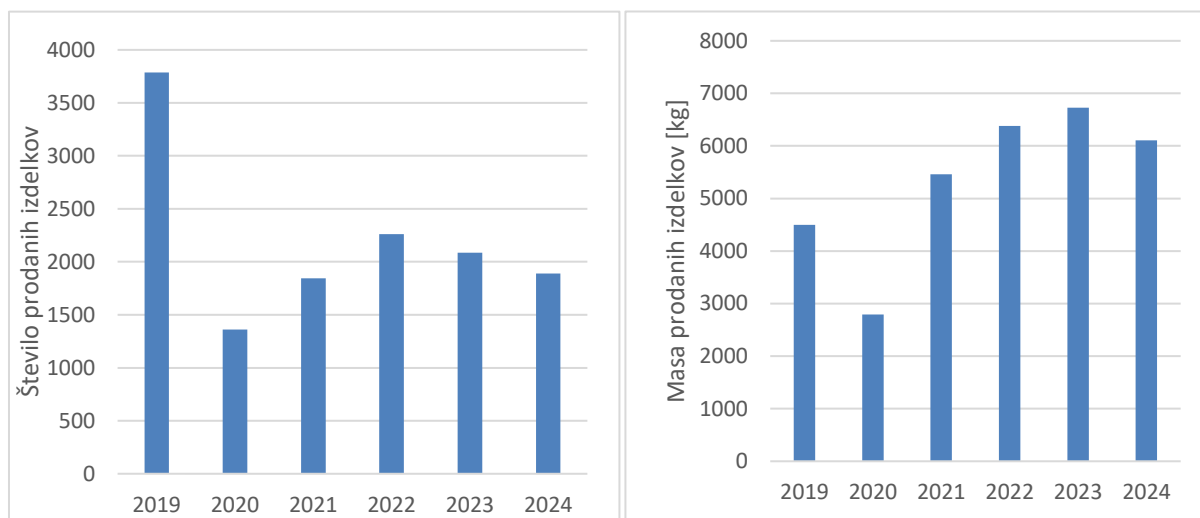
Največja masa predmetov je bila prodana julija, ko je znašala 795,7 kg. Največ izdelkov se je prodalo meseca avgusta (190).

V primerjavi z letom 2023 je bilo se je v centru ponovne uporabe:

- število prodanih artiklov zmanjšalo za 9,4 %
- masa prodanih izdelkov zmanjšala za 9,2 %

Primerjava s preteklimi leti

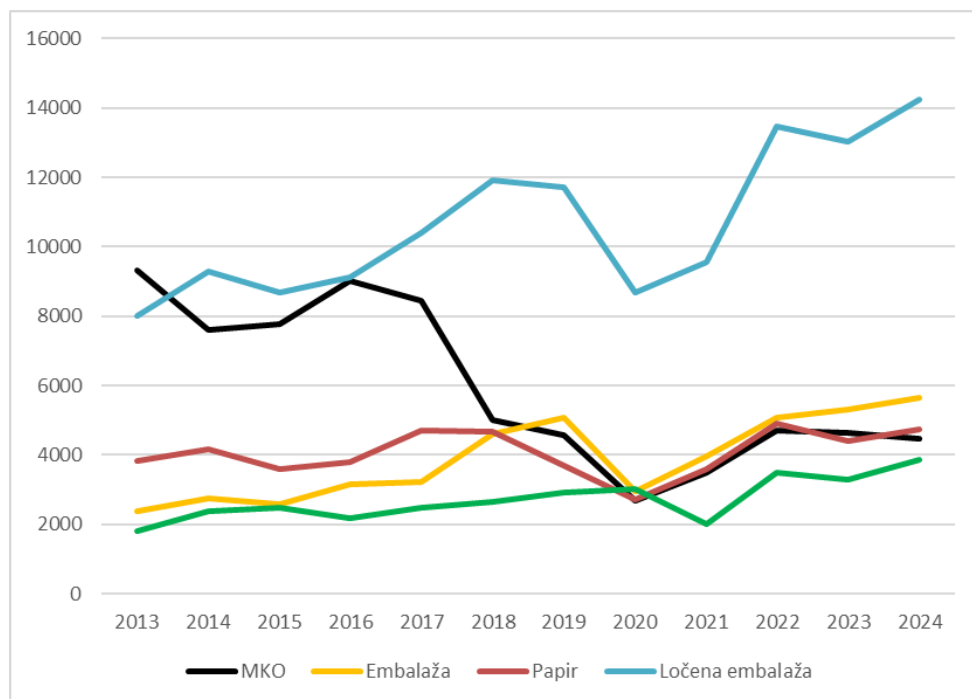
Centri ponovne uporabe so namenjeni tistim, ki želijo prinesiti še uporabne izdelke, in tistim, ki želijo po simbolični ceni kupiti take ali prenovljene izdelke. Poleg tega pa so odraz naše družbe, saj bomo našli veliko novih in nerabljenih predmetov, ki jih je nekdo že zavrnil. Z odmetavanjem še uporabnih izdelkov odmetavamo surovine, trošimo energijo, vodo in onesnažujemo naravo. Poleg zmanjšanja količine odpadkov center ponovne uporabe zagotavlja izdelke, ki so cenovno dostopni vsem. Tako poskrbimo tudi za socialno prijaznejšo družbo.

TURIZEM

ZERO WASTE TURIZEM

Hotel

Hotel Ribno, je stopil v pilotni projekt Zero waste hotel v Sloveniji. Rezultati so vidni.

V hotelu in glampingu ločujejo 90% vseh odpadkov, porabijo za 30% manj vode in energije.

To se trudijo dosegati na več načinov:

- Ločeno zbiranje odpadkov
- Uporaba izdelkov in pripomočkov za večkratno uporabo (dozirne stekleničke za milo in šampon v kopalnici; sladkor, marmelada, med in druga hrano v hotelski restavraciji ter kuhinji)
- Sodelovanje z lokalnimi dobavitelji
- Uporaba naravnih materialov (brez plastike)
- Komunikacija z gosti
- Izobraževanje zaposlenih
- Racionalna raba vode in elektrike

Nekaj nasvetov, s katerimi seznaniijo svoje goste ob prihodu:

- V restavraciji si naložite le toliko hrane, kot jo boste resnično pojedli. Če ste lačni, se raje vrnite še trikrat. Tako se zavrže manj hrane.
- Odpadke ločujte v zabojnike za ločeno zbiranje. Če ste v dilemi, vprašajte zaposlene. Na voljo so vam tudi interni priročniki o pravilnem ločevanju odpadkov.
- Po nakupih se odpravite z vrečkami za večkratno uporabo ali s košarico.
- Pijte vodo iz pipe, namesto iz plastenk. Uporabljajte embalažo za večkratno uporabo...vedno jo lahko napolnite s svežo vodo.
- Uporabljajte stopnice

V sobi ali hiški:

- Vedno zaprite okno, če je prižgana klima ali radiator
- Večkrat uporabite isto brisačo
- Ločujte odpadke v zabojnike za ločeno zbiranje

Ko zapustite sobo:

- Ugasnite vse luči
- Ugasnite klimo
- Zaprite vse pipe v kopalnici

Odpadki okoli jezera

Okoli jezera je bilo v letu 2015 nameščenih čez 100 zabojnikov za ločeno zbrane odpadke, izvedli smo usposabljanje zaposlenih in v dveh sezonah prišli do 57% manj zbranih mešanih komunalnih odpadkov. Žal se je trend obrnil in je odpadkov vedno več, saj je vsako leto več turistov.

	Maj (t)	Junij (t)	Julij (t)	Avgust (t)	Skupaj poletna sezona (t)
2013	2,1	3,7	7,7	6,0	19,5
2014	1,3	2,6	4,4	3,7	12
2015	1,3	1,6	2,3	3,2	8,4
2016	2,2	3,6	3,9	4,7	14,4
2017	1,4	2,2	3,7	4,1	11,4
2018	2,1	2,6	4,2	5,3	14,2
2019	1,8	2,2	3,2	3,3	10,5
2020	0,6	1	2	2,3	5,9
2021	1,1	1,5	2,3	2,5	7,4
2022	1,1	1,6	2,4	2,8	7,9
2023	1,0	1,2	1,8	1,7	5,7
2024	0,9	1,3	1,9	1,8	5,9

ANALIZA

STANJE RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINAH GORJE IN BLED

STANJE RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINAH GORJE IN BLED

1 Sistem ločenega zbiranja odpadkov na izvoru v občini Bled in Gorje

Odpadki, ki se zbirajo od vrat do vrat

<i>Vrsta odpadka</i>	<i>Pogostost odvoza</i>
mešani komunalni odpadki	1x na 14 dni (Bled), 1x na 21 dni (Gorje), po razporedu
organski kuhinjski odpadki	1x na teden, tisti ki se za to opredelijo
mešana embalaža	1x na 14 dni, po razporedu
papirna in kartonska embalaža	1x na mesec, po razporedu
kosovni odpadki	6 terminov letno od vrat do vrat po predhodnem naročilu preko kupona, pri čemer je 2 x 2m ³ brezplačen odvoz
zeleni vrtni odpad	9 terminov letno od vrat do vrat po predhodnem naročilu preko kupona, pri čemer je 3 x 1m ³ brezplačen odvoz
pranje zabojnikov	Zabojniki za odvoz biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov: tedensko, ob vsakem praznjenju od marca do novembra Ostali zabojniki: najmanj 2x letno

Odpadki, ki se zbirajo na ekoloških otokih

<i>Vrsta odpadka</i>	<i>Pogostost odvoza</i>
mešana embalaža	Najmanj 1x na teden
papirna in kartonska embalaža	Najmanj 1x na teden
steklena embalaža	Najmanj 1x na teden
organski kuhinjski odpadki	Najmanj 1x na teden
zeleni vrtni odpad	Najmanj 1x na teden
oblačila	Najmanj 1x na teden

Odpadki, ki se zbirajo v posebnih akcijah (nevarni odpadki, kosovni odpadki)

<i>Vrsta odpadka</i>	<i>Pogostost zbiranja</i>
nevarni odpadki iz gospodinjstva	1x letno s premično zbiralnico, vse leto v zbirnem centru

Odpadki, ki se zbirajo v zbirnih centrih

Občani občine Bled in Gorje uporabljajo 1 zbirni center: ZC Bled, na Rečiški cesti 2 na Bledu

<i>Vrsta odpadka</i>
Mešani komunalni odpadki
Mešana embalaža
Plastična embalaža in stiropor
Kovinska embalaža
Steklena embalaža
Papirna in kartonska embalaža
Trda plastika (igrače) in trda plastična embalaža (gajbice za sadje in zelenjavo, ovitki DVD-jev...)
Ravno steklo
Kosovni odpadki
Zeleni vrtni odpad
Organski kuhinjski odpadki
Tekstil (oblačila in obutev)
Elektronska oprema (VGA, MGA, HZA, TV, ...)
Avtomobilske gume
Salonitne plošče (azbestni odpadki)
Gradbeni material/odpadki
Les, pohištvo
Kovine in barvne kovine
Nevarni odpadki iz gospodinjstva

2 Predelava ločeno zbranih odpadkov

Mešane komunalne odpadke za občino Bled prevzema podjetje Saubermacher d.o.o. in jih pred odlaganjem obdelava tako, da (po pogodbi) izloči še 40% odpadkov.

Do 30. 9. 2014 je mešane komunalne odpadke za občino Gorje prevzemalo podjetje Saubermacher d.o.o. in jih pred odlaganjem obdelalo tako, da je (po pogodbi) izločilo še 40% odpadkov. Od 1. 10. 2014 jih za občino Gorje prevzema podjetje JEKO-IN d.o.o. in jih pred odlaganjem obdelava tako, da (po pogodbi) izloči še 20—30% odpadkov.

Mešano embalažo (plastična embalaža, stiropor, kovinska embalaža), papirno in kartonsko embalažo, stekleno embalažo se predaja shemam: Slopak d.o.o., Interseroh d.o.o., Surovina d.o.o., Embakom d.o.o., Recikel d.o.o., Dinos d.o.o.

Podjetje Dinos d.o.o. vse vrste embalaže razdeli naprej v naslednje vrste obdelav:

- 26 % v snovno obdelavo v Sloveniji
- 46 % v snovno obdelavo v tujini
- 21 % v energetske obdelave v Sloveniji
- 7 % v energetske obdelave, ponovno obdelavo in sežig v tujini

Podjetje Dinos d.o.o. razdeli posamezno vrsto ločeno zbranih frakcij v naslednje vrste obdelav:

- papirna in kartonska embalaža: 60 % snovne obdelave in 40 % energetske obdelave
- mešana embalaža: 22,5 % snovne obdelave in 77,5 % energetske obdelave
- steklena embalaža: 60 % snovne obdelave in 40 % energetske obdelave

Ostale ločeno zbrane frakcije prevzemajo naslednji prevzemniki:

- Ravno steklo: Surovina d.o.o., Dinos, družba za pripravo sekundarnih surovin, d.d.
- Zeleni vrtni odpad: Humko d.o.o. Bled
- Biorazgradljivi kuhinjski odpadki: Saubermacher d.o.o.
- Tekstil: Tekstilko d.o.o., Hafner Bogdan s.p.
- OEEO: sheme Zeos d.o.o., Trigana d.o.o., Recikel d.o.o., Slopak d.o.o., Interzero d.o.o.
- Gume: shema Slopak d.o.o.
- Salonitne plošče: Jeko-in d.o.o.
- Gradbeni odpadki: Eco sm, d.o.o.
- Les: Biomasa Ovsenik d.o.o. Kranj, Komteks d.o.o.
- Kovine: Dinos, družba za pripravo sekundarnih surovin, d.d., Komteks d.o.o., Zoltan d.o.o.
- Nevarni odpadki iz gospodinjstev: Ekol, zbiranje in predelava sekundarnih surovin, d.o.o.

3 Količine odpadkov

Gorje

leto	(a) skupaj zbrani KO (kg)	(b) MKO zbrani (kg)	MKO odloženi na deponijo (z obdelavo*) (kg)	(a1) skupaj zbrani KO/prebivalca (kg)	MKO odloženi na deponijo (z obdelavo*)/prebivalca (kg)	(b1) MKO zbrani/prebivalca (kg)	Delež MKO odloženi/skupaj zbrani KO (%)	Delež MKO zbrani/skupaj zbrani KO (%)	Delež VSI LOČENO ZBRANI/skupaj zbrani KO (z obdelavo MKO) (%)	(c) Delež VSI LOČENO ZBRANI/skupaj zbrani KO brez obdelave MKO (%)	Prebivalci SKUPAJ
2009	1.172.946	741.562	741.562	406	257	257	63	63	37	37	2.891
2010	1.188.583	761.696	761.696	407	261	261	64	64	36	36	2.923
2011	815.025	412.470	412.470	280	142	142	51	51	49	49	2.911
2012	686.892	309.941	276.446	239	96	108	40	45	60	55	2.869
2013	642.027	263.385	166.602	224	58	92	26	41	74	59	2.866
2014	642.996	231.869	149.237	228	53	82	23	36	77	64	2.815
2015	645.112	194.006	149.921	229	53	69	23	30	77	70	2.822
2016	672.075	202.037	156.528	238	55	71	23	30	77	70	2.828
2017	684.254	174.099	141.459	244	50	62	21	25	79	75	2.807
2018	737.350	185.580	154.440	266	56	67	21	25	79	75	2.776
2019	758.375	210.320	176.465	275	64	76	23	28	83	80	2.762
2020	824.666	202.172	165.800	296	59	73	20	25	80	75	2.788
2021	759.447	207.740	165.700	271	59	74	22	27	78	73	2.800
2022	749.106	181.410	144.055	270	52	65	19	24	81	76	2.779
2023	925.197	185.770	148.730	331	53	67	16	20	84	80	2.793
2024	762.740	208.160	164.605	279	60	76	22	27	78	73	2.732

KO – komunalni odpadki

MKO – mešani komunalni odpadki

Opomba 1: Klasifikacija odpadkov se je z leti spreminjala. Podatki so prikazani glede na klasifikacije kot so veljale v letih zbiranja.

Opomba 2: Obdelava MKO pred odlaganjem na deponijo od leta 2012.

Obrazložitev količin

Količina zbranih vseh komunalnih odpadkov se je zmanjšala, količina mešanih komunalnih odpadkov zvišala. Delež ločeno zbranih odpadkov se je zmanjšal. Za 9 % se je zvišala količina zbranih MKO na prebivalca.

Bled

leto	(a) skupaj zbrani KO (kg)	(b) MKO zbrani (kg)	MKO odloženi na deponijo (z obdelavo*) (kg)	(a1) skupaj zbrani KO/prebivalca (kg)	MKO odloženi na deponijo (z obdelavo*)/prebivalca (kg)	(b1) MKO zbrani/prebivalca (kg)	Delež MKO odloženi/skupaj zbrani KO (%)	Delež MKO zbrani/skupaj zbrani KO (%)	Delež VSI LOČENO ZBRANI/skupaj zbrani KO (z obdelavo MKO) (%)	(c) Delež VSI LOČENO ZBRANI/skupaj zbrani KO brez obdelave MKO (%)	Prebivalci SKUPAJ
2009	3.338.384	2.110.598	2.110.598	411	260	260	63	63	37	37	8.129
2010	3.382.890	2.167.904	2.167.904	417	267	267	64	64	36	36	8.113
2011	3.712.892	1.879.030	1.879.030	456	231	231	51	51	49	49	8.141
2012	3.606.186	1.627.189	1.451.344	440	177	199	40	45	60	55	8.191
2013	3.638.155	1.492.554	944.098	444	115	182	26	41	74	59	8.203
2014	3.643.645	1.313.922	845.674	448	104	162	23	36	77	64	8.127
2015	3.655.632	1.191.754	758.458	455	94	148	21	33	79	67	8.035
2016	3.808.425	1.241.083	793.794	476	99	155	21	33	79	67	7.998
2017	3.877.440	1.316.001	845.856	490	107	166	22	34	78	66	7.914
2018	4.259.542	1.402.220	904.436	544	115	179	21	33	79	67	7.835
2019	4.328.200	1.408.510	913.182	552	117	180	21	33	85	77	7.835
2020	3.592.401	1.045.120	692.623	455	88	132	19	29	81	71	7.893
2021	3.731.665	1.132.760	752.496	453	91	137	20	30	80	70	8.239
2022	4.074.501	1.325.060	876.052	494	106	161	22	33	78	67	8.250
2023	4.158.304	1.373.260	906.220	508	111	168	22	33	78	67	8.190
2024	4.275.173	1.440.310	946.602	524	116	177	22	34	78	66	8.154

KO – komunalni odpadki MKO – mešani komunalni odpadki

Opomba 1: Klasifikacija odpadkov se je z leti spreminjala. Podatki so prikazani glede na klasifikacije kot so veljale v letih zbiranja.

Opomba 2: Obdelava MKO pred odlaganjem na deponijo od leta 2012.

Obrazložitev količin

Bled

Količina skupaj zbranih komunalnih odpadkov se je povečala, tako mešanih, kot ločeno zbranih. Deleži ostajajo podobni kot prejšnje leto. Zvišala se je količina MKO na prebivalca.

Leti 2020 in 2021 sta leti, ko lahko na Bledu lažje ocenimo vpliv turizma (tudi dnevnih gostov) na količine odpadkov, zaradi globalne situacije s pandemijo.

Iz podatkov spodaj je videti odklon v času turistične sezone: količina odpadkov se povečuje (je odvisna) glede na število turistov. Glede na podatke ocenjujemo, da je količina odpadkov zaradi turistov večja za približno 30 % (20-40%).

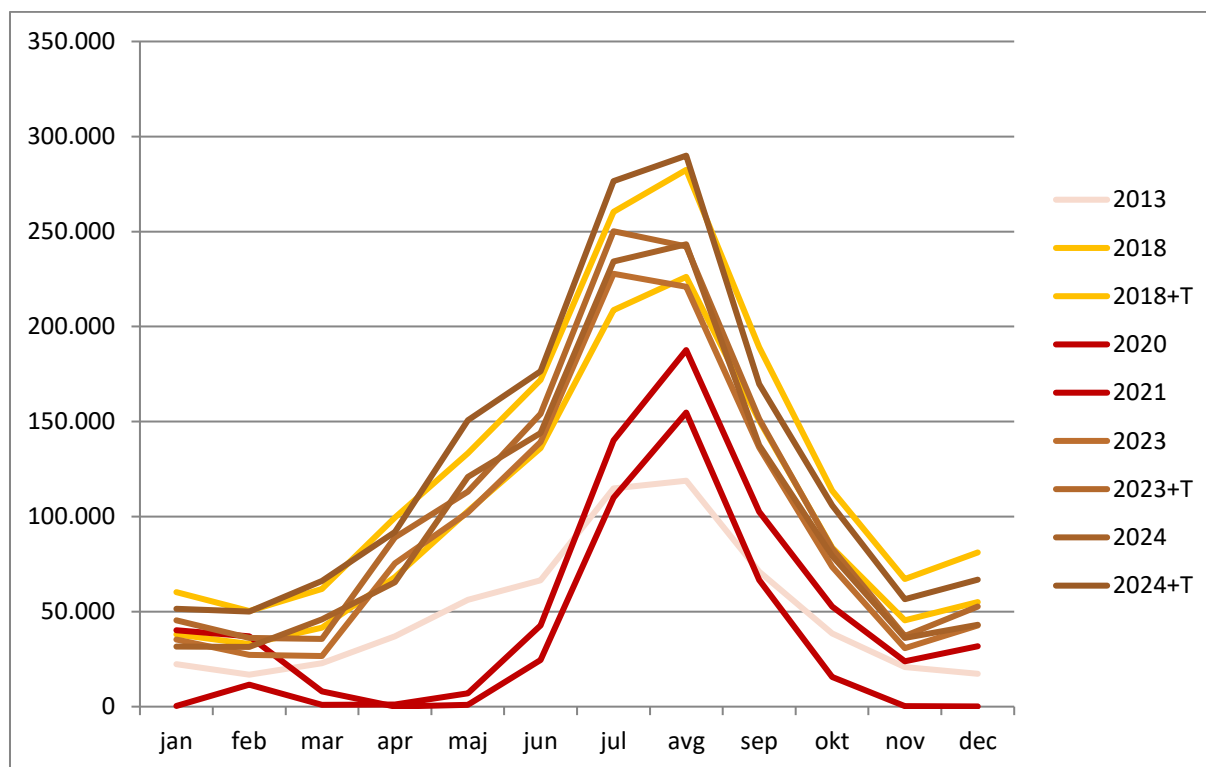
V nadaljevanju je nekaj dejstev v številkah.

Število prodanih parkirnih listkov									
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
jan		14.844	22.081	21.837	10.883	2.861	10.457	10.050	19.900
feb		12.782	17.328	22.955	10.934	8.465	9.644	9.003	18.595
mar		17.499	20.394	25.289	3.544	7.307	10.071	9.000	20.273
apr		22.604	31.368	28.810	142	5.517	12.503	13.640	26.541
maj		29.154	30.453	26.779	6.720	7.981	12.678	10.995	29.955
jun	18.274	36.605	35.861	35.362	9.946	13.128	18.247	14.776	32.537
jul	32.602	52.952	51.638	45.166	19.481	22.281	26.466	22.380	42.362
avg	39.904	58.374	56.322	44.757	23.773	27.850	28.981	21.243	46.649
sep	25.805	34.452	38.655	29.963	13.752	17.562	16.240	14.936	32.177
okt	20.262	33.808	30.014	26.339	4	12.013	14.092	9.514	26.550
nov	12.508	20.613	21.677	17.658	678	7.056	7.974	6.431	20.431
dec	19.778	22.984	26.105	22.662	1.752	9.604	9.669	10.057	23.881

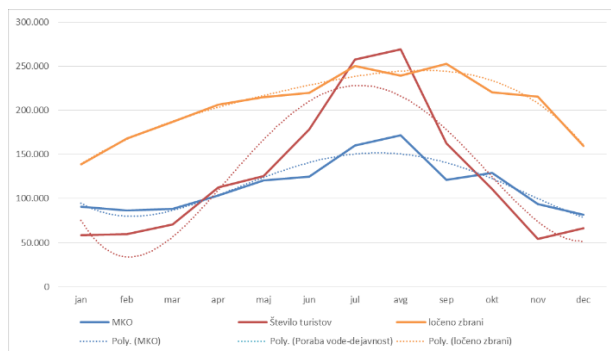
Število turistov na Bledu in v Gorjah (2013 – 2024).

Število turistov je evidentirano kot število nočitev turistov (Vir: SURS)

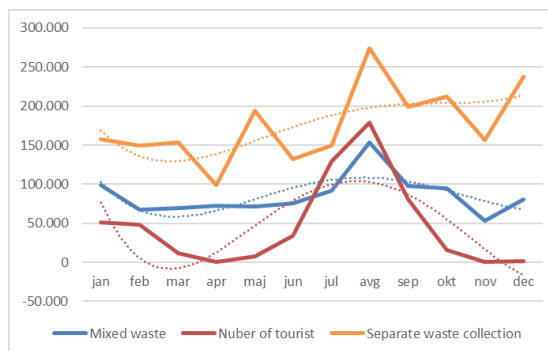
Od leta 2016 smo dodali še število dnevnih gostov. Tu smo upoštevali število prodanih parkirnih listkov (od junija 2016 dalje, ko se je uvedlo davčno potrjevanje računov) (Vir: Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Bled, Bohinj in Železniki). Seveda se zavedamo, da dnevni gostje prihajajo tudi z javnim prevozom, ali drugimi prevoznimi sredstvi ter ne parkirajo na plačljivih parkiriščih. Ti podatki so upoštevani kot kazatelj, koliko gostov je dnevno lahko prisotnih: v najbolj obiskanih mesecih tudi 30-50x več, kot je prebivalcev.

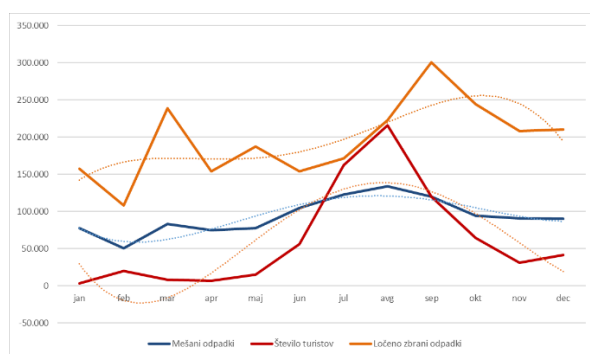
Razmerje med številom turistov (mesečno) in količinami nastalih odpadkov, leta 2019 - 2024

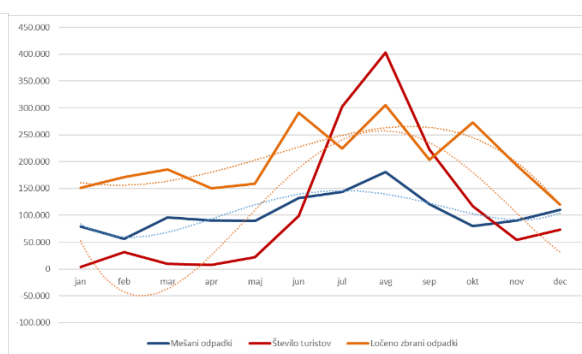
Leto 2019

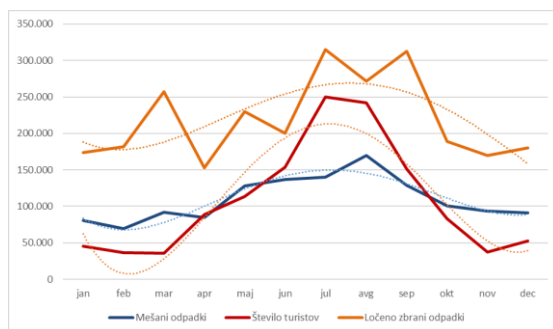
Leto 2020

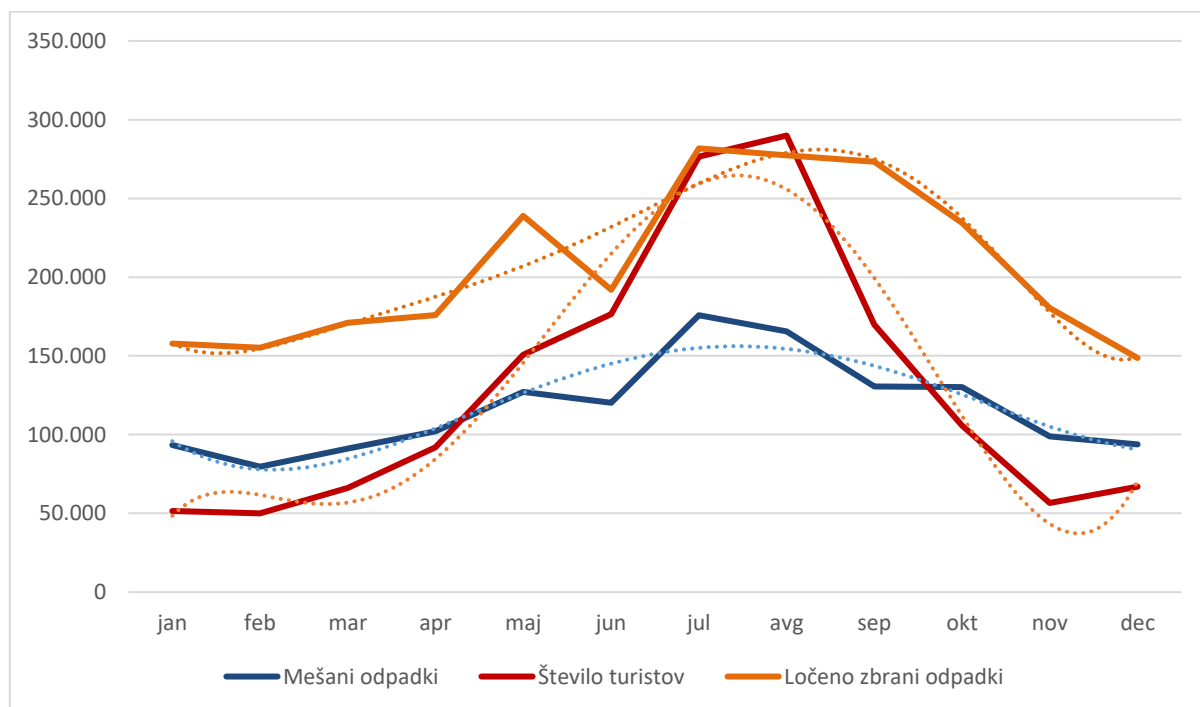
Leto 2021

Leto 2022

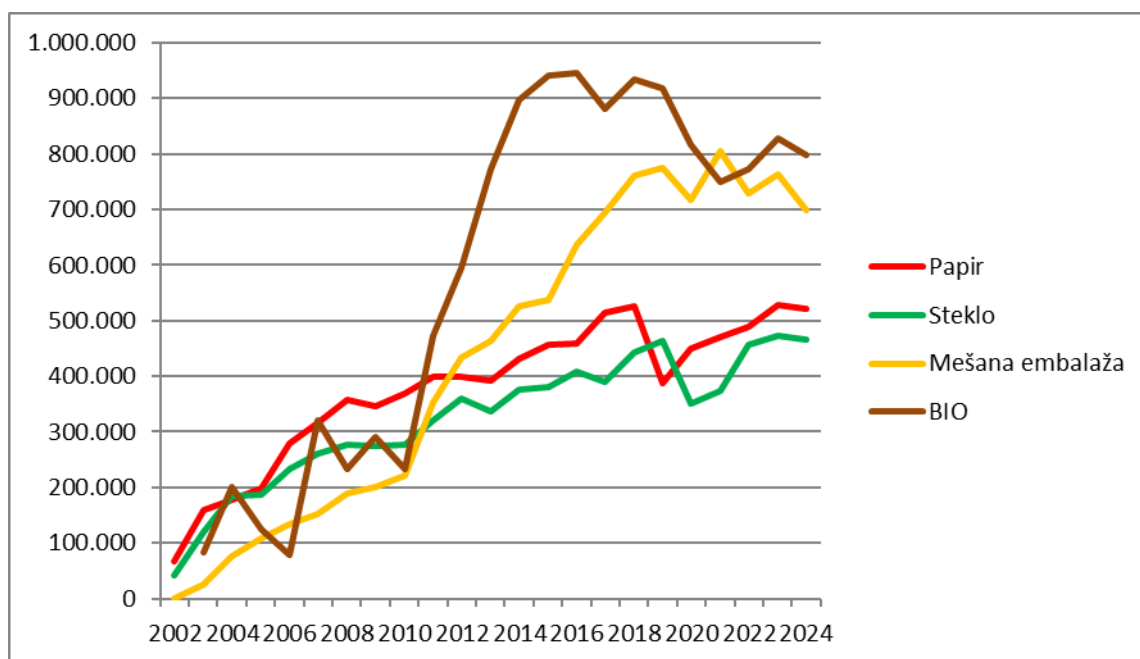
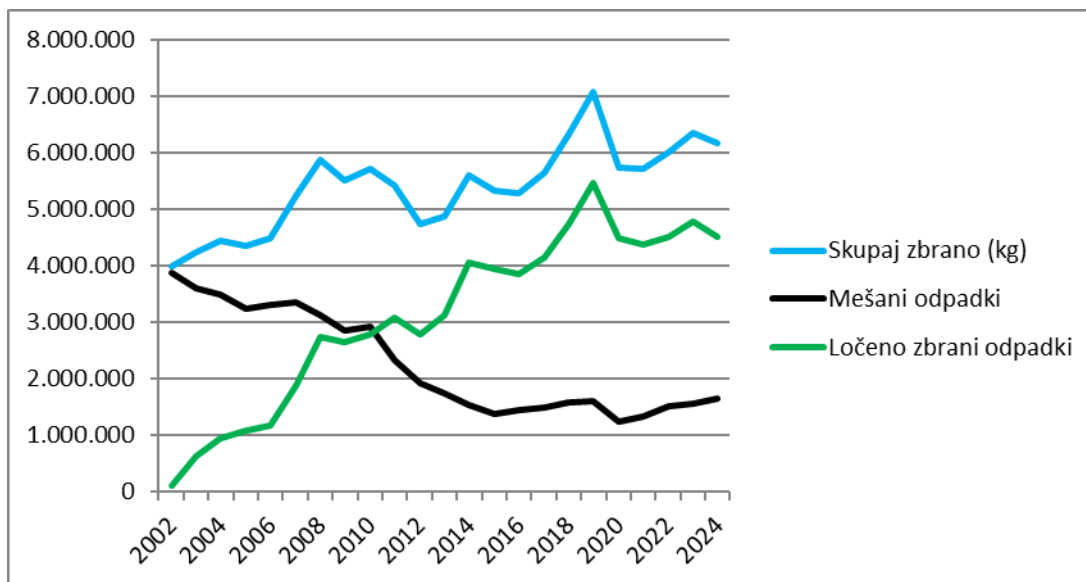
Leto 2023

Leto 2024

Še nekaj podatkov v grafih.

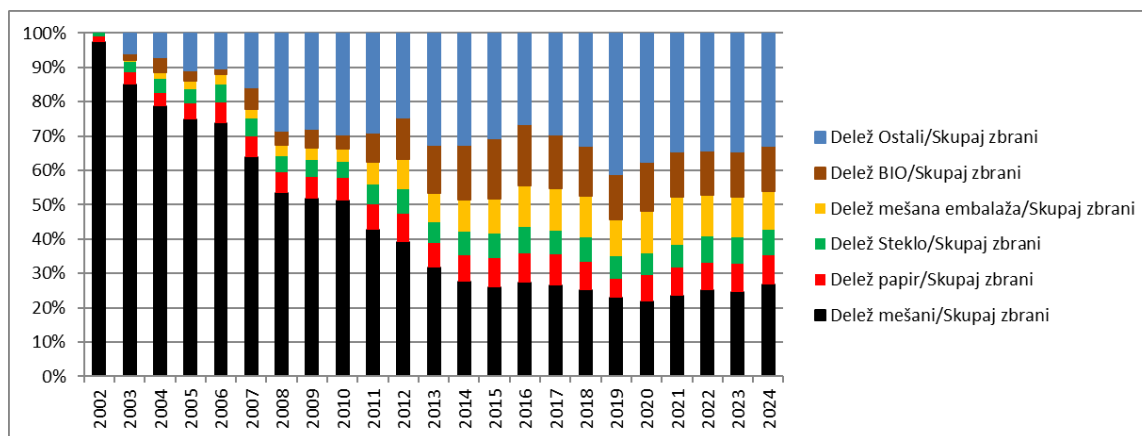
Količine posamezno zbranih frakcij kažejo, da je mešanih komunalnih odpadkov vsako leto več, presega se količine iz leta 2019. Delež ločeno zbranih frakcij se znižuje. Količina **vseh zbranih odpadkov** se je zmanjšala za 3 %. Količina ločeno zbranih odpadkov se je zmanjšala, **mešanih komunalnih odpadkov** pa povečala za 5 %.

Količina **ločeno zbranih odpadkov** se je zmanjšala:

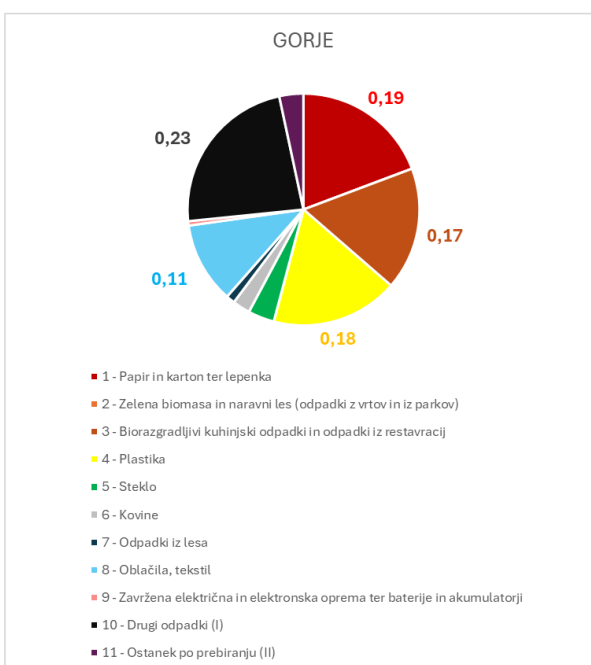
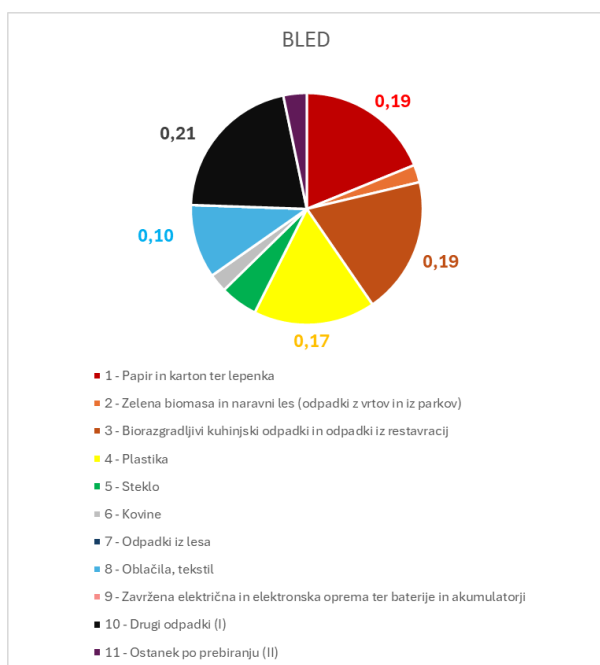
- papirja za 1 %
- steklo za 2 %
- mešane embalaže za 8 %
- bioloških odpadkov (biološko razgradljivih kuhinjskih in zelena vrtnega odpada) za 4 %

Opaziti je tudi trend, ki se zadnjih 10 let ni spremenil: od leta 2014 se količina in delež mešanih komunalnih odpadkov bistveno ne spreminja (med 22-28 %). Zato je v nadaljevanju prikazana bolj podrobna letna sortirna analiza mešanih komunalnih odpadkov.

Sortirna analiza mešanih komunalnih odpadkov

V letu 2024 je bila izvedena v mesecu septembru. Izvedena je bila na treh mestih: na Bled v Zasipu in pri Alpskih Blokih ter v Gorjah.

V mešanih komunalnih odpadkih je še vedno prisotnih veliko odpadkov, ki bi jih lahko ločili:

- 19 % papirja
- 18 % BIO
- 17 % mešane embalaže
- 10 % tekstila
- 21 % ostanka (npr. plenice, keramika, odpadni gradbeni materiali, iztrebki malih živali in podobno)

V prihodnje bi bilo potrebno več pozornosti usmerjati k osveščanju občanov glede pravilnega ločevanja odpadkov in povečati nadzor nad pravilnim odlaganjem odpadkov.

Odpadni tekstil

Največ odpadnega tekstila je bilo zbranega v letu 2013 in sicer 46,1 t, najmanj leta 2020: 28,6 t, kar lahko pripišemo obdobju epidemije covida.

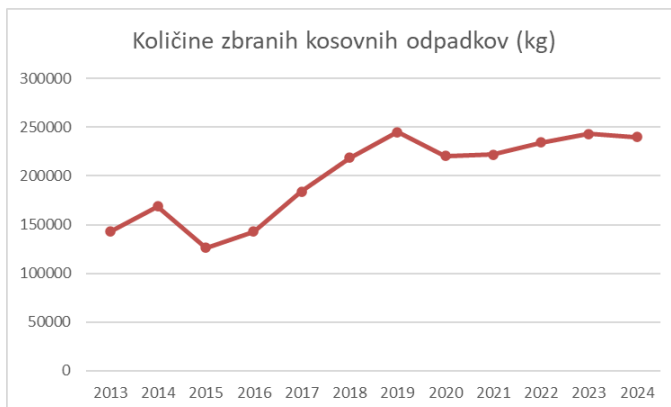
Glede na rezultate sortirne analize mešanih komunalnih odpadkov, kjer je razvidno, da je v njih še vedno prisotnih kar 10 % tekstila, smo se

odločili pristopiti k projektu STICT, s katerim bomo v letu 2025 izvedli različne aktivnosti (spodbujanje preprečevanja nastajanja, ponovne uporabe in pravilnega ločevanja).

Kosovni odpadki

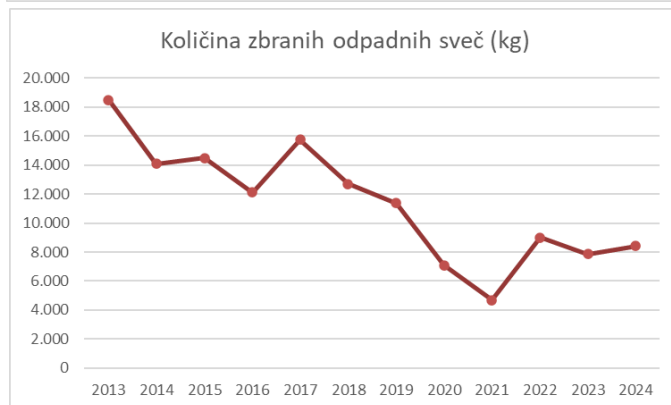
Količina zbranih kosovnih odpadkov se glede na leto 2013 povečuje. V letu 2024 je bilo zbranih skoraj 240 t, kar predstavlja 68 % več kot leto 2013. V zadnjih 5-ih letih količina bistvone ne odstopa.

Odpadne sveče

V letu 2013 je bilo zbranih 18,48 t odpadnih sveč, v letu 2024 8,40 t, kar pomeni kar 54,55 % manj.

Najmanj sveč je bilo zbranih v letu 2021: 4,68 t, kar je 74,68 % manj glede na leto 2013.

PLAN

**PLAN AKTIVNOSTI V PRIHODNJEM LETU IN
UKREPI ZA SPODBUJANJE ZNIŽEVANJA KOLIČIN ODPADKOV**

Ukrepi za spodbujanje zniževanja količin odpadkov

Obstoječi ukrepi ponovne uporabe:

- spodbujanje kompostiranja na domačem vrtu (glede na razpoložljive podatke doma kompostira približno 20 % gospodinjstev)
- delovanje centra za ponovno uporabo

Obstoječi ukrepi preprečevanja nastajanja odpadkov:

- Preko osveščanja spodbujanje uporabe izdelkov za večkratno uporabo

Obstoječi ekonomski instrumenti

- Uveden je sistem »plačaj kolikor odvržeš« (PAYT-Pay As You Throw) sistem. Vsi zabojniki so opremljeni s čipi. Količina odpadkov se obračuna glede na dejansko oddan volumen odpadkov. Najmanjši zabojnik je 120 l. Uporabnik odda zabojnik tolikokrat kot je njegova potreba a največ 2x mesečno. Za zbiranje se plača fiksni del glede na velikost zabojnika, za obdelavo in odlaganje pa oddana količina, izračunana na podlagi volumna zabojnika in števila odvozov, minimalno 1x na mesec.
- Poostren nadzor zbiranja vseh vrst odpadkov, posebej mešanih komunalnih in opozarjanje na pravilno ločevanje.

Obstoječi načini informiranja in osveščanja lokalnih prebivalcev, podjetij, ustanov in obiskovalcev (turizem) o načinu ravnanja z odpadki v občini:

- Prireditve ob svetovnih okoljskih dnevih (predstavitev novega ekološkega smetarskega vozila, stojnica z informacijami o ločevanju odpadkov, igrica ločevanja odpadkov in zlaganje tetrapaka, da se prihrani prostor v zabojniku za mešano embalažo)
- Z obvestili na hrbtni strani položnic, vsaj 8x letno
- S posebnimi obvestili (dopisi), 2x letno
- Preko člankov v lokalnih novicah, 12x letno
- Preko radia
- Z dnevom odprtih vrat
- Obisk vrtcev in šol
- Preko spletnih strani in elektronske pošte
- Izobraževanje zaposlenih v podjetjih po dogovoru

Posebna pozornost bo namenjena osveščanju turističnih obiskovalcev.

Plan aktivnosti v prihodnjem letu

V naslednjem letu so predvidene naslednje aktivnosti:

- Osveščanje in izobraževanje
- Organizacija dneva odprtih vrat v jesenskem času
- Akcija zabojnikov za papir
- Pregled vseh, ki imajo dejavnost in dodelitev vseh zabojnikov, ki jih potrebujejo glede na dejavnost
- Odstranitev zabojnikov za embalažo iz eko otokov
- Povečan nadzor ločevanja s pregledovanjem zabojnikov
- V sistem odvoza BIO odpadkov vključiti vse (100%) uporabnike, ki opravljajo gostinsko dejavnost in niso zavezani oddaji BIO odpadkov direktno zbiralcem skladno z Uredbo (bar, bife, kavarna ipd.)
- Priprava koncepta varčevanja znotraj podjetja za zaposlene, ki bi ga razširili na zunanja podjetja, najprej občine (brez lončkov v avtomatih, sušilci rok na wc in ne uporabi papirnatih brisačk, brez sokov, pijač v plastenkah, voda v vrču, plakati na wc in hodnike ipd.)
- V letu 2018 smo začeli z ukrepi in spodbujanjem ter osveščanjem obiskovalcev, s katerim bomo nadaljevali
- Povabilo podjetjem k pridobitvi certifikata Voda iz pipe
- Sodelovanje z Ekologi brez meja
- Priključitev k razpisu za zmanjšanje bioloških odpadkov v mešanih komunalnih odpadkih